

Instructie voor docent (1)

Bij deze PPT horen notities voor de docent. Deze informatie vindt u in het document:

Verwerkingsles - VERHAALLIJN

Print dit uit en u heeft de info bij de hand tijdens het bespreken van de dia's met de leerlingen.

Instructie voor docent (2)

In deze PPT zit een korte samenvatting van de 5 wandelroutes van Historisch Centrum Leeuwarden, die de leerlingen met tablets/smartphones hebben gelopen. Elke route had een eigen thema, zoals Bezetting, Jodenvervolging, NSB, Verzet en Bevrijding. Deze PPT verbindt die 5 routes en verbindt ook toen (WO II) met nu.

Deze PPT is bedoeld als leidraad bij een onderwijsleergesprek met de klas. Laat de leerlingen zelf zoveel mogelijk aan het woord:

1. Wanneer b.v. het thema *Bezetting* behandeld wordt, laat dan de leerlingen die deze route in de stad gelopen hebben, beginnen met vertellen wat ze nog weten wanneer er een dia zoals *Luchtalarm* in beeld komt.
2. Daarna kunt u hun informatie aanvullen met de notities bij de dia. Zo leest u b.v. het luisterfragment van Adri voor.

Oorlog & Vrijheid

EEN EIGEN MENING

De één houdt van popmuziek, de ander van voetballen. De één eet vlees, de ander vindt dat zelig voor dieren. Je mag zeggen wat je vindt van dingen. Als je maar geen mensen beledigt.

Kinderrechten

GEZONDHEID

Kinderen hebben recht op goede zorg. Als een kind ziek is, moet het behandeld kunnen worden. Er moeten goede ziekenhuizen en dokters in de buurt zijn.

LIEFDE EN ZORG

Opvoeders moeten goed voor je zorgen. En je genoeg liefde geven. De meeste vaders, moeders en andere verzorgers doen dit. Maar er zijn ook mensen die niet goed voor hun kinderen zorgen. Daar moeten kinderen tegen beschermd worden.

SPEL EN VRIJE TIJD
Je hebt recht op vrije tijd. En je moet kunnen spelen. Sport, muziek maken of spelen op straat, kinderen moeten hier tijd en mogelijkheden voor hebben.

ONDERWIJS

Alle kinderen moeten naar school kunnen. Leren rekenen, schrijven en lezen is belangrijk. Zo kan je je later goed redden. En kan je het beroep kiezen dat je leuk vindt.

GELIJKE BEHANDELING

Kinderen moeten gelijk behandeld worden. Of je nou arm of rijk bent, christen of moslim bent of een donkere of lichte huidskleur hebt.

NAAM EN NATIONALITEIT

Elk kind heeft vanaf de geboorte recht op een naam en nationaliteit. Bijvoorbeeld: als je de Nederlandse nationaliteit hebt, ben je Nederlander.

VLUCHTELINGEN

Kinderen die vluchten voor oorlog of een andere bedreiging, hebben recht op bescherming. Als ze hun ouders anderweg kwijt raken, moet er alles aan gedaan worden om ze weer bij elkaar te brengen.

ETEN EN DRINKEN

Kinderen moeten gezond kunnen opgroeien. Er moet voldoende gezond voedsel en schoon drinkwater zijn.

MISHANDELING

Kinderen moeten beschermd worden tegen mishandeling en seksueel misbruik. Mensen mogen je niet slaan. En ze mogen je niet aanraken op plekken waar je dat niet wilt.

GEHANDICAPTEN

Blind, doof of niet kunnen lopen. Kinderen met een handicap hebben recht op hulp. Zodat ze zo min mogelijk last hebben van hun handicap.

KINDERARBEID

Kinderen moeten beschermd worden tegen kinderarbeid. Thuis afwassen, dat is geen kinderarbeid. Werken in fabrieken, mijnen of op het land is wel kinderarbeid.

OORLOG

Kinderen moeten extra beschermd en verzorgd worden als er oorlog is. Kinderen jonger dan vijftien jaar mogen niet in het leger.

Bezetting

Luchtalarm

Wybrand de Geeststraat

MENSENRECHTENVRAAG

Bij bombardementen gaan ook mensen dood die niet zelf aan de oorlog meedoen.

Vind jij dat een leger alles mag doen om een land te bevrijden van een dictator?

OORLOG

Kinderen moeten extra beschermd en verzorgd worden als er oorlog is. Kinderen jonger dan vijftien jaar mogen niet in het leger.

Bioscoopbezoek

BEZOEKERS
ONTHOUDE UZICHT VAN
OP-OF AANMERKINGEN
OVER
PROJECTIE OF FILMS

MENSENRECHTENVRAAG

Bioscoop bezoekers mogen tijdens WO II geen op- of aanmerkingen maken over de Duitse journaals.

Waarom niet?

MENSENRECHTENVRAAG

Vind jij dat je alles mag zeggen?

Mag een rapper bijvoorbeeld alles rappen? En een cabaretier, mag die over alles grappen maken?

EEN EIGEN MENING

De één houdt van popmuziek, de ander van voetballen. De één eet vlees, de ander vindt dat zelig voor dieren. Je mag zeggen wat je vindt van dingen. Als je maar geen mensen beledigt.

Mannen gezocht!

MENSENRECHTENVRAAG

Onderwijs is een kinderrecht. Sommige kinderen werd dit recht tijdens WO II ontnomen.

Kun je voorbeelden noemen van landen waar kinderen dit recht nu ook niet hebben?

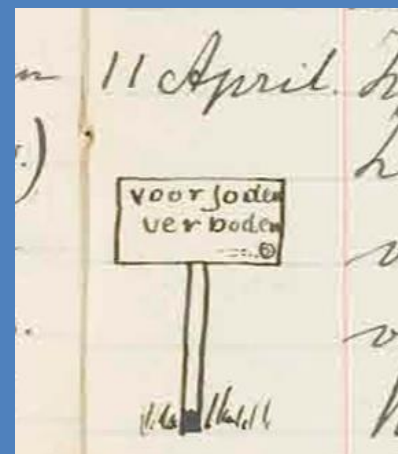

ONDERWIJS

Alle kinderen moeten naar school kunnen. Leren rekenen, schrijven en lezen is belangrijk. Zo kan je je later goed redden. En kan je het beroep kiezen dat je leuk vindt.

Jodenvervolgning

Voor Joden verboden

MENSENRECHTENVRAAG

De Duitse bezetter strafte mensen die niets met het bordje te maken hadden.

Denk je dat zoiets in Nederland nu ook kan gebeuren?

MISHANDELING

Kinderen moeten beschermd worden tegen mishandeling en seksueel misbruik. Mensen mogen je niet slaan. En ze mogen je niet aanraken op plekken waar je dat niet wilt.

Elfstedentocht 1942

Jacob Valk

MENSENRECHTENVRAAG

Sport is voor iedereen. Of niet?

Kun jij een sportevenement van nu bedenken, waarbij mensenrechten worden geschonden?

En moet Nederland daaraan meedoen?

SPEL EN VRIJE TIJD

Je hebt recht op vrije tijd. En je moet kunnen spelen. Sport, muziek maken of spelen op straat, kinderen moeten hier tijd en mogelijkheden voor hebben.

Joodse Leeuwarders

1940: 665 personen
1945: 105 personen

MENSENRECHTENVRAAG

Hitler gebruikte de Joden als zondebok.

Ook nu worden bepaalde groepen als zondebok gebruikt.

Wie doen dat? En welke groep vallen zij aan?

GELIJKE BEHANDELING

Kinderen moeten gelijk behandeld worden.
Of je nou arm of rijk bent, christen of moslim
bent of een donkere of lichte huidskleur hebt.

NSB

Ruzie met NSB'ers

In Adri's dagboek

*Eens zal het grote wasdag zijn,
Alle zwarthemden op een lijn,
Een galgknoop om ze vast te maken,
Het rood-wit-blauw van alle daken.*

MENSENRECHTENVRAAG

Adri's moeder maakt zich wel eens zorgen. Ze vindt het maar niks dat Adri een dagboek bijhoudt.

Begrijp jij de zorgen van Adri's moeder?
Leg je antwoord uit.

EEN EIGEN MENING

De één houdt van popmuziek, de ander van voetballen. De één eet vlees, de ander vindt dat zelig voor dieren. Je mag zeggen wat je vindt van dingen. Als je maar geen mensen beledigt.

MENSENRECHTENVRAAG

Ken je landen van nu waar je niet mag schrijven wat je denkt? Waar je goed moet nadenken bij wat je wel/niet op Whatsapp, Instagram of Facebook zet?

Moffenmeiden

MENSENRECHTENVRAAG

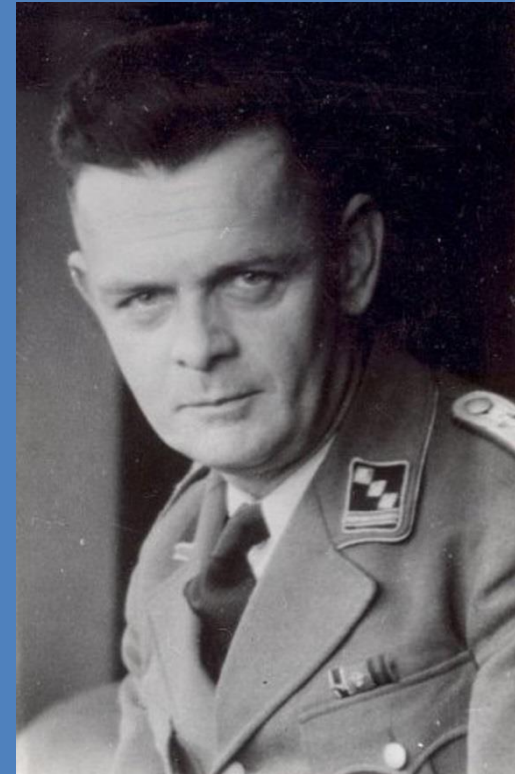
Mag je iemand arresteren of mishandelen omdat hij/zij verliefd is op de vijand?

Verzet

Martelingen in Burmaniahuis

Petrus Woudsma

MENSENRECHTENVRAAG

Vind je dat er situaties zijn, waarin je mag martelen?

MISHANDELING

Kinderen moeten beschermd worden tegen mishandeling en seksueel misbruik. Mensen mogen je niet slaan. En ze mogen je niet aanraken op plekken waar je dat niet wilt.

Straf commandant Albrecht

MENSENRECHTENVRAAG

Mensenrechtenorganisaties zoals Amnesty International zijn tegen de doodstraf.

Weet jij waarom?

Bevrijding

15 april 1945: Canadezen komen!

MENSENRECHTENVRAAG

Denk je dat iedereen in Leeuwarden zich nu vrij voelt?

En wat zou een reden kunnen zijn om je niet vrij te voelen?

Herdenking september 1945

MENSENRECHTENVRAAG

Vind jij dat WO II nu nog steeds herdacht moet worden?

Leg uit waarom wel/niet.

